

Rusmidler og steder

Når man taler om rusmidler, formulerer man sig også ofte om *steder*, som giver indblik i kultur, social kontekst og demografi omkring brugen af stoffer og alkohol. 'Prototypen' på et *sted*, man forbinder med stoffer, er Vesterbro i København. Det er en klassisk forståelse af en stofscene og et sted, som alle – uanset om man har frekventeret området eller overhovedet har opholdt sig i København – har hørt om som et aktivt stofmiljø med kendte lokaliteter som Halmtorvet og Istedgade. Lektor Esben Houborg og studentermedhjælperne Siv, Morgan og Julie beretter i dette nummer af STOF om deres feltarbejde på Indre Vesterbro, hvor livet og hverdagen i området udspiller sig komplekst og er mere end stoffer og stofindtagelsesrum.

Fra en dansk stofscene og videre til resten af Europa, så kan du også læse i STOF om NPS – Nye Psykoaktive Stoffer – som får stigende opmærksomhed både i Danmark og i udlandet. Men hvor udbredt er fænomenet egentlig i det danske stoflandskab? Det gør professor Vibeke Asmussen Frank og adjunkt Maria Herold rede for.

Mens vi taler om det danske landskab, så ved vi også, at det er velsignet med både store og små øer, og i dette nummer af STOF besøger vi blandt andet Bornholm og Samsø. Rusmiddelkultur og behandling har nemlig ofte sin helt egen *sted*sans i et så afgrænset geografisk område, som en ø er – med 360 graders udsigt til verden via havets store vidder. Et liv tæt med havet giver ikke kun udsigt, men også indsigt og perspektiv, som forfatter Carsten Jensen sætter ord på i et essay om alkoholkultur på Ærø – øen, hvor han selv er født og opvokset, og som dannede baggrund for hans succesfulde roman 'Vi, de druknede'.

Steder kan dog være meget andet end land og geografi. Det kan også være hjem og opholdssted for mennesker med svære liv. I tre artikler uddybes og kortlægges rusmiddelkultur og rusmiddelbrug på botilbud i Danmark: Hvordan håndteres og reflekteres der over rusmiddelbrug på sådanne *steder*, hvor mennesker enten er beboere eller medarbejdere i et fælles og komplekst samvær og samarbejde?

Et *sted* kan også være at stå ved siden af andre. 'Stemmer fra siden' er et nyt indslag i STOF om det at kunne se (til) på rusmiddelbrug *fra siden*, enten som tidligere bruger eller som pårørende til en bruger. Vi lagde ud i sidste nummer med et interview med Lotus Turèll om alkohol i ressourcestærke familier. I dette nummer taler vi med Sebastian Klein om hans far Jesper Klein, og hvordan et stort forbrug af alkohol er noget, der kan finde *sted* i kontrasten mellem det mørke og det lyse som en del af det at være et helt menneske.

Et *sted* kan også være i livet og at være ung eller ældre. Studievejledere i uddannelsessystemet oplever unge mennesker som pressede og taler om '12-tals piger' og 'ADHD-drenge'. Det fortæller adjunkt Jeanett Bjonness i sin artikel om vejledernes oplevelser med de unge og deres strategier for optimering af præstation og tilværelse, deriblandt overvejelser om brug af medicin. Og når mennesker ikke er unge længere i krop eller sind og er ældet på grund af alder eller et hårdt liv, kan de have behov for særlig pleje. Det kan man modtage på det nye plejecenter i Silkeborg specialiseret i borgere med alkoholproblematikker, som du også kan læse om i dette nummer af STOF.

Nogle mennesker kan befinde sig et *sted* i tilværelsen, hvor behandling for et stort forbrug af alkohol skal iværksættes, og her kan professor Ulrik Becker assistere med at fortælle nyt og mere om medicinsk alkoholbehandling – efter Antabus.

Et *sted* kan også være noget, hvor det er forbudt at komme, og lektor Thomas Friis Søgaard fortæller sammen med cand.scient.soc. i kriminologi Rikke Middelbo Riel om unges oplevelse af udelukkelse fra nattelivet som afskrækkelsesstrategi over for stoffer i bylivet.

De fleste mennesker har et politisk stå*sted*, og politiske beslutninger er også ofte tæt knyttet til rusmiddel-feltet. Derfor introducerer vi '5 hurtige til politikeren' i STOF, hvor den første deltager er den nyudnævnte formand for Danske Regioner Stephanie Lose, som svarer på spørgsmål om dobbeltdiagnoser.

Med alt dette og meget andet ønskes du rigtig god læselyst!

Karina Luise Andersen

Redaktør